

Amerika 1945–1989

Amerika

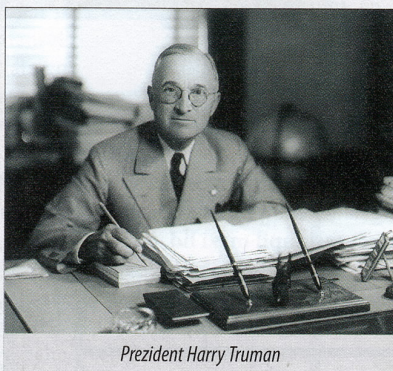
72

v letech 1945–1989

Trumanova doktrína

Mezinárodní politika USA se po druhé světové válce výrazně změnila. Předchozí izolacionismus už nemá dostatečnou politickou podporu a vzhledem k expanzivním snahám SSSR se na výsluní drží opačný trend. Jasně to dokládá např. Marshallův plán hospodářské pomoci Evropě. Nový koncept zahraniční politiky zaštiťovaný jménem našeho prezidenta vychází z představy, že komunistický Sovětský svaz má celosvětové mocenské ambice, a proto na ně musí reagovat i USA. Současná vojenská pomoc naší země Jižní Koreji proti jejímu severnímu nepříteli, potvrzená rezolucí OSN, je zhmotněním Trumanovy vize zadržování komunismu. Zhoubná

idea komunismu se nesmí dále rozšiřovat, mementem nám budiž situace ve východní a střední Evropě a plné propuknutí studené války.

Prezident Harry Truman

Proti komunismu

„Jsem přesvědčen, že politikou USA musí být podpora svobodných národů, které se brání pokusům o utlačení ozbrojenými menšinami nebo vnějším tlakem (...). Jsem přesvědčen, že bychom měli především poskytnout hospodářskou a finanční pomoc, která je nezbytná pro hospodářskou stabilitu a politický pořádek (...). Sémě totalitního režimu klíčí v bídě a nedostatku. Množí se a roste v nedobré půdě bídy a sváru. Vyroste do plné výše, když naděje lidu na lepší život je mrtvá.“

Trumanova doktrína, 12. 3. 1947

Novodobý hon na čarodějnice

Odvolání senátora Josepha McCarthyho z čela výboru pro neamerické záležitosti v prosinci 1954 ukončilo zběsilý hon na komunistické „čarodějnice“. Obavy z toho, že američtí občané provádějí špiónáž pro SSSR, vedly k obvinění mnoha významných osobností včetně členů Kongresu, příslušníků armády i samotného prezidenta Dwighta Eisenhowera. Atmosféra podezírání se přenášela na celou společnost a lidé se báli otevřeně projevit své názory. Hrozba komunismu se sice stále vznáší nad světem, ale kvůli tomu

bychom neměli používat stejně totalitní metody a potlačovat svobodu slova.

Od zadržování komunismu k jeho zatlačování

Dwight Eisenhower, který byl roku 1953 zvolen prezidentem USA, posunul o krok dál vizi americké zahraniční politiky. Podle něj je situace natolik závažná a SSSR ve svých praktikách natolik bezskrupulózní, že pouhé zadržování komunismu už nestačí. Jakékoli ústupky by byly projevem slabosti, a proto je nutné přejít k politice zatlačování komunismu. Uskutečňování nové zahraniční politiky USA však podle pozorovatelů nebude příliš radikální, neboť obě supervelmoci se drží v šachu tím, že disponují atomovými zbraněmi.

Nukleární válka zažehnána

Výměna diplomatických nót Johna Fitzgeralda Kennedyho a Nikity Sergejeviče Chruščova naznačuje zažehnání karibské krize. Strach z vypuknutí nového válečného konfliktu, který panoval poslední dva týdny, se zdá být minulostí. Sovětský svaz se zavázal odstranit své rakety z komunistické Kuby a USA výměnou slíbily, že nepodniknou invazi na Castrův ostrov.

Washington D. C., 1969

výsledky začíná převažovat kritika. Enormní finanční výdaje, zvětšující se vojenský kontingent čítající téměř půl milionu vojáků a obrovské ztráty na životech tvoří nejčastější námitky proti americké účasti.

Atentát na Kennedyho

Cesta prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho po městech USA v rámci kampaně před prezidentskými volbami se mu stala osudnou. Při návštěvě Dallasu dne 22. 11. 1963 byl zasažen střílbou atentáčníka a následkům zranění záhy podlehl v místní nemocnici. S mladým prezidentem, který stál v čele země necelé tři roky, se mohou občané rozloučit při smutečním ceremoniálu ve Washingtonu 25. 11.

Poslední minuty před atentátem na J. F. Kennedyho

Rasová segregace je přezitek

USA se často pyšní přídomekem nejdemokratičtější země světa, v některých jejích státech však stále platí zákony upírající základní práva občanům jiné barvy pleti. Oddělené části v dopravních prostředcích, kavárnách i obchodech jsou historickým přezítkem. Přijetí prvního studenta tmavé pleti na Oxford (ve státě Mississippi) v roce 1962 vyvolalo rozrůžky, při nichž dva lidé zemřeli a zhruba stovka jich byla zraněna. Mohutný protestní pochod 28. 8. 1963 v čele s vůdcem afroamerického hnutí za lidská práva Martinem Lutherem Kingem za účasti přibližně 200 000 demonstrantů ukazuje, že toto hnutí podporuje čím dál více Američanů.

Blátivý Woodstock

Rockový hudební festival ve Woodstocku, konaný ve dnech 15.–18. 8. 1969, který právě skončil, představoval svým programem i návštěvností pravděpodobně největší podnik tohoto druhu. Hudební esá jako Jimi Hendrix, Joe Cocker či Janis Joplin přilákala kolem 400 000 návštěvníků. Fanoušky neodradilo ani špatné počasí, kvůli kterému lze tento open air festival nazývat „blátivým“. Účastníky shromáždění – především vyznavače hnutí hippies – sblížovaly ideje svobody a nonkonformity i extatické zážitky.

Bilance ekonomického úspěchu

Dosavadní směřování americké ekonomiky se jednoznačně ukazuje jako správné. Po krátkém období poválečné recese jsme zažívali zlatý věk, kdy si každý mohl

Vietnamský masakr

Poslední zprávy z 16. 11. 1969 o masakru 450 civilistů v severovietnamské vesnici My Lai opět vyburcovaly veřejnost k masovému protestům. Tentokrát proti válce ve Vietnamu demonstrovalo ve Washingtonu asi 250 000 lidí. Vstup USA do války mezi komunistickým severním a svobodným jižním Vietnamem v roce 1964 vzedmul vlnu boje proti komunismu, ovšem po pěti letech válčení s nevalnými